

KRISTAUS KARALIAUS

Laivas

Tėvų Marijonų Bendradarbių Draugijos Savaitraštis



Lekcija ir Evangelija

Dievas

Dangus

Motina Geroji Patareja, melskis už mus

Mandžiūrijos Marijonai

Prof. Paplauskas - Ramūnas apie

Amerikos religingumą

Apie Maironį

Zinios iš katalikiškojo pasaulio

Zinios iš lietuviškojo pasaulio



No. 20

XXXI metai

Gegužės (May) 19, 1951



ŠVENČIAUSIOS TREJYBĖS ŠVENTĖ

*Evangelija**Leikija*

Mat. 28, 18-20

Rom. 11, 33 - 36

ANUO metu: Tarė Jėzus savo moky-
tiniam: Man duota visa valdžia
danguje ir žemėje. Eidami tad ir moky-
kite visas tautas, krikštydami juos var-
dan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dva-
sios ir mokydami juos laikyti visa, ką
tik esu jums įsakęs. Ir štai, aš esu su ju-
mis visas dienas iki pasaulio pabaigai.

Dievo turtų, išminties ir žinojimo
gilybe, kaip nesuprantami jo teis-
mai ir nesusekami jo keliai! Nes kas pa-
žino Viešpaties mintį? Arba kas buvo jo
patarėjas? Arba kas davė jam pirmas,
kad tam būtų atsilyginta? Nes iš jo per
jį ir jame yra visa; jam garbė per am-
žius! Amen.

D A N G U S

A. Jakštas

Neieškoki aukštai
Tu dangaus, kurio laukia žmogus.
Tyrą sielą atverk,
Jon įeis nejučiomis dangus.

Ir jausies rojuje,
Kai turėsi tu Dievą širdy,
Kai jis bus tavasai,
O tu jo ir mylėsi vien Jį.

Jis yr' taręs patsai:
Kas tik klauso ir myli mane,
Mes ateisim pas jį,
Nešini šventa meilės ugnia.

Dievas, meilė ir tu
Būsit kartu tryse,
Ir tau, brole, iš dangaus
Rojaus laimė nušvis akyse.

Tad pažvelki giliau,
Visuomet Dievo būki žmogus;
Rojun kylam ne mes,
Pats į mus nusileidžia dangus...

KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS — THE SHIP OF CHRIST, THE KING, a Weekly published by the
Marian Fathers, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Entered as second class matter May 18, 1944, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879. Subscription \$2.00 yearly. Outside U.S.A. \$3.00
yearly, 5c a copy. Editors: Rev. V. Parulis, MIC., Rev. V. Bagdanavičius, MIC.

DIEVAS

KAIP daug pasako žmogui šis žodis! Koks nustebęs, kuklus ir švelnus pasidaro žmogus, kuris iš tikrųjų tiki ir mąsto apie Dievą! Dievas yra toks didis, kad sunku yra žmogui jį savo protu apimti. Visi nuostabiausios dalykai, kuriuos žmogus gali pažinti žemėje, yra tik maža dalis tos nuostabos, kuri yra Dievuje. Visos jėgų galybės, kurias žmogus atranda betyrinėdamas pasaulį, yra tik negalė palyginus su Dievo kuriančiąja jėga. Visoks gerumas, kurį žmogus pasiekia, yra tik maža dalis to gerumo, kuris yra Dievuje. "Iš jo per jį ir jame yra visa; jam garbė amžius. Amen", sako pilnas nuostabos ap. Povilas šios dienos lekcijoje.

Vienas mano bičiulis prašė manęs išaiškinti vieną klausimą, kuris turi sąryšio su žmogaus tikėjimu į Dievą. "Kodėl, rašo jis daugelis tikinčiųjų velina blogo, o netikinčiųjų — velina gero?" — Ieškodama atsakymo į šį klausimą mano mintis eina dviem keliais. Pirmiausia šis klausimas man akivaizdžiai sužadina mintį, kokią didelę pagarbą mes tikintieji turime kitų žmonių tarpe. Kitas žmogus gali būti ir šioks ir toks, bet mes galime būti tik geri. Niekas nenori mums dovanoti mūsų nuodėmių ir mūsų klaidų. Visų akyse mes esame taip neatmezgami surišti su tuo, kas gera, kad niekas kitaip ir nenori ir negali mūsų suprasti. Net netikintys nelaukia iš mūsų nieko kito, kaip gero. Mes esame to begalinio dieviško gerumo atstovai žemėje. Daugelis žmonių, kurie nors tariasi gali sakyti esą geri ir be Dievo, bet iš mūsų santykio su Dievu jie nesitiki nieko kito ir nereikalauja iš mūsų nieko kito, tik gero. Lengva yra pastebėti, kad jų galvosena nėra labai nuosekli ir teisinga. Juk jeigu Dievas nėra jokia gėrybė, tai kodėl jie iš tikinčiųjų reikalauja didesnio gerumo negu iš kitų? Bet matyt jų jausmas yra teisingesnis už jų

galvosena. Jie junta visai teisingai, kad iš Dievo žmonių galima reikalauti daugiau gerumo, negu iš kitų.

Taigi, pirmoj eilėj mano bičiulio klausimas yra man mano uždavinio ir mano pareigos išaiškinimas. Jis man gyvai primena kokio dorinio aukštumo reikalauja iš tikinčiojo jo tikėjimas į Dievą. Tačiau mano bičiulio klausimas turi ir kitą dalį: kodėl kartais netikintis žmogus yra geresnis už tikintįjį?

Pirmiausiai, žinoma, reikia džiaugtis, kad ir iš netikinčiųjų tarpo yra dorų žmonių. Niekas negali kontroliuoti Dievo gerumo, nei nustatyti ribų jo pasireiškimui. Dėl to ir ap. Povilas, mąstydamas šios dienos lekcijoje apie Dievo gerumo kelius, sušunka: "Kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai. Nes kas pažino Viešpaties mintį? Arba kas buvo jo patarėjas? Arba kas davė jam pirmas, kad tam būtų atsilyginta?" Dievo gerumo ribų mes negalime nei apskaičiuoti nei nustatyti. Viena, kas yra tikra, kad visoks gerumas yra ne iš kur kitur, kaip iš Dievo. Tiesa, įsiterpdamas į laikinį žmonių gyvenimą Dievas Sūnus yra nustatęs antgamtinių Dievo dovanų davimo tvarką, kurią mes vadiname Bažnyčia. Visas Dievo gerumas žmonėms dabar eina per Kristų ir Bažnyčią. Tačiau mes nežinome tų paslaptinių kelių, kuriais Dievo Apveizda atveda žmones į šiuos savo lobius ir leidžia vienam ar kitam žmogui sušvītėti jo gerumu.

Dievas į gerumą veda žmones labai įvairiais keliais. Ne tik žmones, bet ir įvairias gamtos jėgas Dievas panaudoja savo gerumui apreikšti. Sen. Testamente skaitome, kad net asilas vieną kartą prabilo pranašingais žodžiais.

Kai Izraelitai grįžo į savo tėvynę iš Egipto nelaisvės, tai vienas iš tuometinių Palestinos valdovų, Balakas, siuntė pasiuntinius pas pranašą Bileamą, gy-

venantį kažkur prie Euprato upės, kviedamas, kad jis ateitų ir prakeiktų besiantinčius Izraelitus. Bet Dievas uždraudė pranašui prakeikti tuos, kurie yra Dievo palaiminti. Tačiau, Balako dovanomis sužavėtas, pranašas išvyko ten, kur buvo kviečiamas. Pakelėje užstojo jam praėjimą Dievo angelas, kurį pirmiau pamatė jo asilė, negu jis pats. Nors ir skaudžiai mušama, asilė negalėjo žengti pirmyn, prabilo žmogaus balsu ir parodė pranašui stovintį ant kelio Dievo angelą. Angelas tada jam pasakė, kad jo asilė yra jo gyvybę išgelbėjusi. Jei ji būtų žengusi pirmyn, jis būtų žuvęs, o ji gyva likusi. (Žiūr. 4 Moz. 22 persk.).

Šiame atsitikime mes matome, kaip nusikaltęs Dievo žmogus yra net mažiau jautrus dvasiniam pažadinimui, negu gyvulys. Gyvulys, žinoma, nuo to nepasidaro šventesnis. Jis yra tik paprastas Dievo įrankis, kaip visa Dievo sukurta gamta. Tačiau jeigu mes kalbame apie žmogaus gerumą, tai mes į jį žiūrime daugiau, negu tik į kieno nors įrankį. Žmogus yra asmuo. Ir žmogaus gerumo laipsnis priklauso nuo to, kiek jo veiksmas yra asmeniškias. Jeigu žmogus ką nors ir labai gero padaro, bet jeigu jis padaro to gerumo nesuprasdamas, tai jo gerumas nėra labai aukštos vertės. Arba jeigu kas ką gero padaro dėl gana neaukštų tikslų, tai jo gerumas niekad nepaviršys jo tikslus. Jeigu kas, sakykim, yra ir labai paslaugus bei geradaras kitiems, bet jei visa tai daro tik tam, kad išgytų įtakos visuomenėje, tokio žmogaus gerumas yra gana ribotas. Kadangi mes į žmogaus širdį negalime įeiti, tai spręsti apie atskiros žmogaus gerumo laipsnį būtų neatsargu. Tačiau apskritai kalbant, mes neabejotinai sakysim, kad žmogaus gerumas priklauso nuo to, kiek jis yra sąmoningas savo gerume; kiek jis yra pasisavinęs tą gerą tikslą, kurį jis išoriškai atlieka; kiek jis tokiu būdu dalyvauja dieviškame gerume, iš kurio kyla visa, kas yra gera. Dėl to žmogaus gerumas yra daugiau išvidinis, negu išorinis dalykas. Giliai į save pažvelgus, mes niekas negalėtume pasakyti, kad esame labai geri. Į mūsų

gerumus dažnai yra prisimaišę mažiau gerų ir mažiau kilnių tikslų. Pagaliau, mes labai retai suprantame visą didybę ir visą kilnybę savo gerų darbų, taip, kaip mūsų gerus darbus suprantą Dievas. Dažnai mes esame nelyginant tas asilas, kuris Dievo uždavinį atlieka jo nesuprasdamas.

Visa tai apmąstydami, mes turėtume daugiau dėmesio kreipti į tuos tikslus, kuriais mes veikiamo. Mes turėtume visai blaivai patikrinti mūsų tikslų kilnumą ir apsižiūrėti, ar ir gerų mūsų darbų kartais nemažina per daug maži mūsų veikimo tikslai. Niekas taip žmogaus veikimo nepakilnina ir nepagerina, kaip žmogaus ryšys su Dievu per tikėjimą. Tokiu keliu einant, mūsų veiksmas tampa geri ne tik dabartinėse sąlygose, bet įgyja amžino, niekad nenykstančio gerumo. Tą jų gerumą, spindintį visu grožiu, mes rasime po mirties, kai visi trumpi laikiniai gerumai bus išnykę, kaip vėjas.

Mes neįtarinėjame netikinčiųjų žmonių padarytų gerų darbų kilnumo ir nenorime jų vertinti mažiau, negu jie patys juos vertina. Jie į savo darbus žiūri tik kaip į šios žemės vertenybę. Ir mes negalime į juos kitaip žiūrėti. Jie gali eiti iš nuoširdžios artimo meilės ir kitų kilnių tikslų. Tačiau, neturėdami sąmoningo ryšio su Dievu, netikintieji savo gerų darbų pilnos vertės nepažįsta. Jie savo gerus darbus atlieka daugiau gamtiškai, negu asmeniškai. Jų darbai nesiekia toliau, negu jų tikslai. O jų tikslai yra tik žemiški. Jų darbai neturi gilaus asmeninio pašventimo, kurį turi tikinčiojo žmogaus darbas, padarytas ne dėl ko mažesnio, kaip paties Dievo.

V. Bgd.

NEPRALEISKITE PROGOS

įsigyti

ŠVENTŲJŲ METŲ

ATLAIDUS

Sąlygas šv. Metų atlaidams gauti rasite

11 "LAIVO" numeryje

KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS

Motina Geroji Patarėja, melskis už mus!

† Petras Pranciškus Būčys, MIC.

Į žmogaus prigimtį, sutverdamas jį Dievas, idėjo labai naudingą ir brangų dalyką — išmintį. Ją galima vadinti ir protu. Ji parodo kiekvienam, kaip ir ką reikia daryti, ar kaip su kuo apseiti, kaip aprūpinti savo reikalus. Gyvuliai žemesniųjų už žmogų rūšių, elgiasi taip, kaip juos kreipia išpūdžiai. Išpūdžių yra ir žmoguje. Protingieji žmonės daugiau naudojami protu, jausmingieji daugiau ir dažniau daro tą, ką išpūdžiai jiems patiekia. Protas ir išpūdžiai kartais sutaria, kartais prieštariauja. Gyvuliuose tokio prieštaraavimo nebūva dėl to, kad jie teturi tik išpūdžius, ir kad jų išpūdžius tvarko labai protingai sudarytas su prigimtimi gautas instinktas. Turi instinktų ir žmonės, bet instinkto išmintis yra ne tame kas ji turi, o tame, kas ji idiegė į prigimtį. Dievas sudarė kiekvienos gyvulių rūšies ir žmonių prigimtis; Dievas davė abejiems išpūdžių ir instinktų. Davęs mums protą, Dievas reikalauja iš mūsų protingai naudotis išpūdžiais ir instinktais. Iš gyvulių Dievas to nereikalauja, nes jie proto neturi ir negali juomi tvarkyti savo išpūdžių. Jie klauso vien įgimtųjų savo instinktų.

Kol žmonės sąžiningai naudojami protu, tol jų veiksmas išeina tvarkingi ir naudingi; kai ima vaduotis vienais išpūdžiais, tai kartais išeina gerai, kartas blogai. Kai į kokią vietą žmogaus kūno paviršiuje susibėga nepaprastai daug kraujo, tai toji vieta ima niežtėti ir įgimtas instinktas kreipia ranką tą vietą pakasinėti. Tas potraukis buvo naudingas, nes pasikasinėjus kraują išsiskirsto ir išnyksta beprasidedančios ligos pavojus. Žaizdai gyjant ir šašui susidarius, kraujo taip pat daug susibėga prie jo ir ima niežtėti, bet ėmus kasinėtis sugestų šašas ir žaizda atsinaujintų. Protas sako, kad tada nereikia klausyti ne išpūdžio ne instinkto. Minėtasis pavyzdys smulkus ir visi jį žino, bet gyvenime būna kitų ir labai svarbiu dalykų,

kuriuose reikia mokėti pasinaudoti gerąja išminties patartimi.

Užaugusią mergaitę instinktas ir išpūdžiai ir jausmai traukia į moterystę, bet ne visoms moterystė atveda laimę, nes pasitaiko labai skaudžių ir nelaimingų ištėkėjimų. Jauni vyrai, prieš vesdami žmoną, tikrai savo gerumus terodo merginoms, gudriai ir sėkmingai slėpdami savo blogumus. Ketinančiai ištėkėti mergaitei labai sunku sužinoti kieno piršlys kiek tiesos sako ir kiek jos slepia. Ne visi vyrų blogumai išdygsta prieš žmoną vedant ir niekas nemato kokiais jie taps vedę, kiek katras nelaimių sudarys savo žmonai. Tokiais atvejais besiruošiančiai ištėkėti mergaitei reikia labai geros patarmės. Dažnai ir labai naudingai pataria tėvas ir motina, bet ir juodu ne visados žiūri tik savo dukters naudos, dažnai pageidaudami patogumų sau patiems arba svajodami netinkamais ir negalimais dalykais. Bet Panų Pana ir Mergaičių Karalienė niekados neklaidina savo dukterų. Tai-gi Švenčiausioji Marija geriausiai pataria kiekvienai padoriai mergaitei, atėjus laikui išsirinkti luomą. Švenčiausioji Marija amžiną skaistybę pataria toms, kurioms nėra lemta laimės moterystėje. Jas ji pakreipia į vienuolyną ir iš įvairių vienuolynų padeda pasirinkti tinkamiausią ir prieinamiausią. Šitokią, nepasakomai brangią patarmę Dievo Motinėlė teikia tikrai toms, kurios nori geros patarmės ir nesiruošia ją atmesti. Norėdama gauti tokios naudingos patarmės mergelė turi prašyti, atseit melstis. Kad malda galėtų atnešti naudos, reikia padoriai elgtis, reikia savo vainiką gerbti ir visokių nuodėmių vengti.

Ne visas užaugusiąs mergaites Marija kreipia į vienuolyną, o tikrai iš keleto šimtų vieną. Kurioms moterystėje lemta turėti daugiau gero, kaip skausmo, Marija pataria ištėkėti. Jei jos tinkamai elgiasi mergystėje, tai Marija pa-

deda joms atspėti su kuriuo jaunikačiu joms naudingiausiai susituokti. Tos patarmės negirdimos ausimis, bet jaučiamos širdimi ir pastebimos išmintimi.

Tačiau ta širdis turi būti švari ir ta išmintis turi branginti tiesą, kad galėtų Marijos patarmę priimti ir pasinaudoti.

Luomą gyvenimui pasirinkti pataria Marija ne vien mergaitėms, bet ir jaunikačiams. Gal būt ne visi, bet didžioji dauguma tų, kurie džiaugiasi kunigais tapę ir naudingai aptarnauja žmonių dvasios reikalus, dvasinį skaistybės ir apaštalavimo luomą išsirinko Švenčiausios Dievo Motinėlės patariamai. Jie už tą patarmę jai nuolat dėkoja, kaskart uoliau vykindami savo uždavinius. Švenč. Panelė yra patarusi ir padėjusi jaunuoliams kitose gyvenimo rūšyse.

Daug didesni, painesni ir svarbesni būva viešieji tautų arba Bažnyčios valdymo uždaviniai. Ministeriams, prezidentams ir karaliams nuolat iškyla netikėtų dalykų, kur reikia spręsti labai painius klausimus. Dar daugiau tokių painiavų pasitaiko Šventajam Tėvui Popiežiui, viso pasaulio dvasios reikalus aprūpinant, Bažnyčią valdant visose žemėse ir visose tautose.

Ypatingai buvo sunku 1878 metais

išrinktam popiežiui Leonui XIII. Jis turėjo gyventi užsidaręs Vatikano rūmuose, apsuptas tų, kurie buvo išveržę iš popiežiaus jo valdomąją valstybę. Jiems padėdavo visi galingiausieji ir skaitlingiausieji Bažnyčios ir Popiežiaus priešai, kurie turėjo ir galingų kariuomenių, ir pinigų, ir labai nesąžiningai darė kiek galėdami daugiau ir blogesnių Šventajam Tėvui pinklių.

Netekęs Bažnyčios turtų, nei jos valdomų žemių, turėdamas aprūpinti dideses išlaidas, Leonas XIII kreipdavosi į Šv. Dievo Motinėlę, prašydamas sau išminties, nes tais laikais Litaniijoje jau buvo Marija vadinama išminties sostu. Bet tais laikais Litaniijoje dar nebuvo sakoma: "Motina Geroji Patarėja, melskis už mus!". Šitą sakinį į Litaniją įvedė Leonas XIII.

Jis neapsiriko. Per dvidešimt penkerius metus jis valdė Bažnyčią stebėtinai išmintingai, išvėsdamas ją iš didžiausių painiavų. Pikčiausieji priešai turėjo pripažinti ir pripažino stebėtiną jo išminties šviesą ir naudą. Džiaugėsi katalikai naudodamiesi Leono XIII išmintimi, o tą išmintį jis ėmė iš geriausios savo patarėjos — Dievo Motinos.

Galėtume ir mes naudotis jos patarmėmis ir tereikia tikrai, kad gyventume taip, kaip pritinka jos vaikams.

Mandžiūrijos Marijonai

"LAIVO" bendradarbio pašnekesys su Lietuviu Kinijos Misionierium.

TT. Marijonų vienuolija lietuvių tarpe yra gerai pažįstama. Tačiau ji, kaip ir kitos vienuolijos, yra tarptautinė t. y. joje galima sutikti įvairių tautybių žmonių. Peržengdama tautybių ribas, ji stengiasi nešti Kristaus šviesą į visas tautas, nes ir Išganytojas tuo tikslu siuntė savo apaštalus "į visą pasaulį skelbti Evangeliją visai tvarinijai". Susidarius minėtoje vienuolijoje gudų kunigų būreliui, buvo įkurtas Marijonų misijų namas Mandžiūrijoje, Charbino

mieste. Ten nuvykę minėtieji keli kunigai su keleta brolių pagalbininkų vadovavo puikiai berniukų gimnazijai ir visais galimais būdais skelbė Katalikų Bažnyčios mokslą rusams stačiatikiams ir vietiniams kiniečiams.

Visi Charbine buvę misijonieriai kunigai marijonai priklauso rytų apeigų katalikams. Jiems ten vadovavo buvęs TT. Marijonų vienuolijos generolas (1933-1939) Andrius Čikoto, gudas. 1934 metais į tolimąją Charbiną iš Ma-

rijampolės išvyko ir du lietuviai broliukai: vienas grįžęs į Lietuvą 1940 ir Antanas Zaremba (iš Giedraičių).

Minėtame mieste rūpestingai vedamas misijų darbas davė gražių vaisių ir dar daugiau žadėjo, nežiūrint kietos japonų okupacinės valdžios rankos. 1945 metais Mandžiūriją okupavo raudonoji sovietų kariuomenė. Kurį laiką kunigai ir vienuoliai nebuvo tiesioginiai varžo-

metais rusų policija areštavo ir išvežė nežinoma linkme 3 marijonų ir 2 kitus pasauliškius rytų apeigų kunigus, kartu marijonų vedamoje kolegijoje gyvenusius. Nuo to laiko likusiems tenai dviems broliukams: vienas lietuvis, kitas gudas, prasidėjo tikras kalvarijų kelias, kol pagaliau po daugelio vargų ir pavojų, jiems teko laimėti, kartu su kitais 20 įvairių tautybių misijonierių, nusileisti norvegų



VILNIAUS AUSROS VARTŲ
DIEVO MOTINA

mi, bet laikui bėgant vis daugiau ir daugiau komunistai susiaurindavo ateivių europiečių veikimo ribas. Pasitaikydavo, kad dingdavo išėjęs į miesta ar išvykęs kur į apylinkes nuo suvedžiotų kiniečių rankos nevienas baltaodis kunigas. Europiečiai dažnai buvo žiūrimi kaip japonų draugai gal būt dėl to, kad japonai viskuo sekdamo vakarų pasaulį. 1948

oro linijos lėktuvu Ciampino aerodrome, Romoje.

Kinija daugeliui europiečių visą laiką buvo ir yra nežinomas kraštas. Taigi visai aišku, kad sužinojęs apie tokį retą svečią iš to pasakų krašto, nuvykau vieną vėlyvą popietę pas TT. Marijonus ir kaip tik mano laimei, sutikau, brolių Antaną Zarembą bevaikščiojantį sode-

lyje. Tuoju žinoma, apipyliau jį įvairiausiais klausimais.

— Sveikas gyvas! Tai dar nenulupo japonai jums kailį? — pradedu juokaudamas.

— Už ką gi japonai lups. Ruskiai vieną kartą tai vos vos gyvybę neatėmė. Kada jie atėjo į Charbiną, japonai jau buvo pasitraukę. Ką gi darys pasigėrę maskoliai? O gi pradėjo šaudyti į gatvėje europietiskai apsirengusius žmones, manydami kad tai japonai...

— O kaip su tuo kailiu? — įdomaujuosi stebėdamas 71 metų amžiaus vieną iš nedaugelio lietuvių misijonierių, vidutinio ūgio, karštos rytų saulės įdeginą, visą laiką gyvai judantį ir besišypsantį aukštaitį.

— Einu karta gatve ir staiga iš už kampo išvystu pasigėrusių bolševikų karių būrelį, kurie, matyt neturėdami ką veikti, iš revolverių šaudė į elektros laidus. Visų nelaimei ėmė vienas per klaidą ir pataikė... O gi kad krito, tai iš kart kelis užmušė — kelis ruskius ir kelis bežiopsančius kiniečius. Ir man nedaug tetrūko: spėjau už pasitaikiusio mūro užlysti.

— Na, o lėktuvu ar nebijojai skristi? Jog nevisai jaunas...

— Kur tau aš bijosiu. Visą laiką pro langą žiūrėjau. Kartą įskridome į kažkokią oro duobę, tai lėktuvas ėmė ir paslydo kokius penkių metrų žemyn. Aš gi sakau netoli sėdėjusiai seselei: "nėr ko bijoti — kūnas į žemę, siela į dangų." Lėktuvu skristi man patinka — jei būčiau jaunesnis, prašyčiausi į parašiutininkus priimamas...

— Labai ačiū, broleli, o dabar pasakyk ką rusai darė misijonieriams? Ar visus tuoj į kalėjimus uždarė?

— O ne. Mūsų kunigus tai jau tikrai bus nužudę, bet kiti tai tikriausiai dar ir šiandien tebegyvena, nors jų gyvenimas diena iš dienos darosi vis sunkesnis. Pažįstu vieną pranciškoną vyskupą, kuris dabar dirba vaistinėje. Niekaip negalėdami jo įkriminaluoti, įskundė jį davus vienam ligoniui netinkamų vaistų, kurių pasekoje jis mirė... Sakiau, kad aš jau nebetikiu kitų gyvų marijonų

pamatyti, nes dar gerokai prieš suėmimą aš ir daug kitų žmonių matė ant dangaus kun. Andrių Čikotą nešantį kryžių. Jis buvo geras kunigas ir jį ne tik rusai, bet ir kiniečiai jį mylėjo.

— Lietuvių niekur neteko sutikti?

— Charbine vienas mūsų tautietis turėjo vaistinę. Nors jo žmona buvo rusė, bet vaikučiai mokėjo lietuviškai kalbėti, kad ir nevisai pagal taisykles... Aš irgi nemokų gramatiškai... Kada sovietų kariuomenė mūsų kolegiją paverte kareivinėmis, tai to vaistininko žmona (vyras jau buvo miręs) mums surado pas pažįstamus kinus ne tik kambarį, bet ir ryžių parupino... Hong kong'e sutikau kelis lietuvių salieziečius kunigus, kurių pavardžių nebeprisimenu, bet vienas berods Perkumu vadinosi, jei neklystu.

— Aš prisimenu, kada mokiausi pradžios mokykloje tai mano vadovėlyje buvo nupaišyti visų rasių atstovai. Tarp jų buvo ir kinietis. Niekaip negalėjau suprasti: vyras su kasom. Ar ir dabar jie kasas nešioja? — Paklausiau svečio.

— Kada aš atvažiavau į Mandžiūriją, tai dar buvo galima vieną kitą sutikti tėvų papročių prisilaikantį, bet dabar vyras su kasom-tai labai retas dalykas miestuose, nors kaimuose tai dar beveik visi vyrai savo plaukus į vieną kasą supina... Kasos tai dar maža bėda. Bet ar žinai, kad kiniečiai mažoms mergaitėms ant kojų uždeda medinius batelius ir juos stipriai suveržia iki laikas tekėti ateina. Jų moterų kojos mažos, o matai kaip mano suspaustas delnas... Ir paeiti negali ir labai skauda. Bet dabar tas žalingas grožio supratimas baigia išnykti iš kiniečių miestelėnų galvų. Viskas į Europą, o gal kartais daugiau į Ameriką panešėja...

— O japonai?

— Japonai - žiaurūs žmonės. Jie tur būt bus Azijos vokiečiai. Kada prieš karą prisimenu išeidavo japonų kariuomenės įgulos karininkai pasivaikščioti, tai iš kart daug kas iš mūsų stebėdavosi. Pirma eina puikiai apsirengę vyrai su storais cigarais dantyse lazdeles ant

pirštų sukdami, o užpakalyje jų žmonos, ant kupros vaikus prisirišusios sek-davo. Keista būdavo matant jų pašnekesį, nes moteris kalbėdama su vyru viešoje vietoje turėdavo būti priklaupus ant vieno kelio. Taip kaip čionai Romoje niekas po ranka moterų nevedžioja tekančios saulės šalyje...

— Eikime štai prisėsti ant suoloelio, — kalbinu svečią, — jog dar nevisai pailsėjęs po tų visų išgyvenimų. Šiandien ir Romoj buvo karštoka.

— Ką čia Italijoje... Čia oras kaip rojuje... Charbine visai kitas dalykas: vasarą karšta iki 45 l. ir daugiau laipsnių, o žiema šalta-žemiau 45 l. Be to

tvanku ir reikia daug prakaituoti.

Mūsų malonų pašnekesį pertraukė pasigirdęs skambutis, kviečias visus šios tarptautinės kolegijos gyventojus trumpai susikaupimo valandelei.

— Reik eiti, — sako svečias, — kitą kartą gal daugiau papasakosiu, Pasakęs kinietiskai kažkokį žodį, kurio aš jokių būdu nesugebėčiau pakartoti (aš manau kad, tai reiškė kinietiskai "sudiev"), 17 metų tolimoje žemėje praleidęs aukštaitis broliukas, nuskubėjo į kolegijos kopytelę padėkoti Kūrėjui už praleistas vargo dienas ir paprašyti palaimos ateičiai.

A. Drugelis

Prof. Paplauskas - Ramūnas apie Amerikos religingumą

Prof. Paplauskas — Ramūnas sekmingai dėsto filozofinius ir pedagogi-ną mokslus Ottawos ir Montrealio uni-versitetuose. Jis yra gilus ir nuoseklus katalikas, susirūpinęs Kristaus liudijimu savo bendralaikiams žmonėms.

Besikalbėdamas su juo "Draugo" bendradarbis Pranyš Alšėnas jam davė šitoki klausimą:

— Kartą, Toronte trumpame pokalbyje apie Jūsų universiteto studentus, Tamsta pareiškėte, jog jie, keliaudami į kalnus su slydėmis, traukia šventas giesmes, kad net laukai skamba... Tai itin įsidėmėtina studentų nuotaika. Įdomu ar studentai vos peržengdami Alma Mater slenkstį, atsineša savo širdyse tokią tvirtą tikėjimo jausmą, ar jis įdiegiamas jiems už universitetų sienų?

Į tai Profesorius atsakė:

— Ne aš vienas iš europiečių stebėjau, kada pereitų metų gavėnioj pirmą kartą pamačiau religinės studentijos nuotaikas. 1950 m. rudenį Ottawoje buvo surengta didelė akademinio jaunimo demonstracija su plakatais, prakalbam, laužo deginimu. Teko matyti didžiulius plakatus su tokiais užrašais, kaip pav.: "Skaistybė yra mano tvirtovė". New

Yorko gubernatorius Dewey teisingai pabrėžė aną savaitę, kad Naujasis Pasaulis buvo statomas ant tikėjimo pagrindo. Kas nėra studijavęs religinių pe-



Naujai iššventęs Kun. Leonas
T. Petkus, Chicago, Ill.

reitų šimtmečių sąjūdžių, kaip, pavyzdžiui, puritonizmo tas niekad giliai ne-supras Anglijos, Amerikos gyvenimo bei Vakarų demokratijos šaknų. Tas pat pasakytina net apie nūdieninį Anglijos socializmą ką ir pats Attlee yra ne kar-

tą pabrėžęs. Kanada yra žymia dalimi trijų kraštų — Anglijos, Airijos ir Prancūzijos — šimtmetinių religinių bei tautinių tradicijų tęsėja. Šeima, parapija ir mokykla: štai tos trys pagrindinės institucijos, kurios šias tradicijas čia sąžiningai saugoja ir jaunajai kartai, ypač



Naujai įsišventęs Kun. Juozas J. Svirskas, Haverhill, Mass.

akademiniam jaunimui, stengiasi perduoti bei įskiepyti. Dėl to tai ir nenuostabu, jeigu studentijai religinė kultūra yra taip prie širdies. Yra tai įrodymas, kaip išeiviai, atsidūrę svetimame krašte, per išstisus šimtmečius savo tėvų bei protėvių tikėjimą ir tradicijas gali ne tik išlaikyti, bet ir visokiariopai praturtinti.

Toliau korespondentas teiravosi profesoriaus apie jo paruoštą spaudai veikalą: Europos ir Lietuvos likimas.

— Stovime naujų, didelių įvykių išvakarėse. Atrodo, kad visa tai, kas buvo, bus tik šešėlis to, kas dar stovi prieš mūsų akis, kalbėjo profesorius. Mūsų amžius yra susikirtimas tarp Azijos, Europos ir Amerikos, susikirtimas tarp šėlstančiu griaunamų gamtos bei barbariškumo stichijų iš vienos, tarp kultūros iš antros ir civilizacijos iš trečios pusės.

Nūdieninė krizė, būdama ne kas kita, kaip senos epochos sūtemos, yra drauge ir naujos epochos, gal jau visai netolimos, priešaušris bei aušra, kuriai mes, lietuviai, turime kruopščiausiai ruoštis, jeigu norime vėl prikelti laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą. Mus tyko tikrai daug pavojų, šito kilnaus tikslo siekiant. Atėjo laikas prabilti pilna burna. Lietuvos klausimą reikia sueuropietinti ir sutarptautinti, kertant tuo būdu mūsų tėvynei langą į pasaulį, į didžią, šviesią ateitį. Štai uždavinys, vertas visų mūsų pastangų ir pasišventimo. Štai vizija, kuri turi žadinti, gaivinti, kelti mūsų širdis, protus ir valią. Turime stoti visi į bendrą talką, kad išsipildytų mūsų himno kilnūs žodžiai — “tegu Tavo vaikai eina vien takais dorybės, tegul dirba Tavo naudai ir žmonijos gerybei”, kad garsėtų, kad skambėtų legendarinis kryžių, rūpintojėlių ir rūtų šalies vardas po visą platų pasaulį... — baigė malonų pasikalbėjimą profesorius.

Profesoriaus knygą, kurioj jis patieks savo pažiūras apie Lietuvos Ateitį yra pasižadėjęs išleisti Liet. knygos klubas Chicagoje.

Laiškai Redakcijai

Apie Maironį

Penkioliktame “Laivo” numeryje, išėjusiame š. m. balandžio 14 d. tilpo kun. Jono Matuso straipsnis “Monsinjoras Maironis”. Šiame straipsnyje yra kai kurių netikslumų, kuriuos aš norėčiau atitaisyti.

Mačiulis ar Maculevičius?

Kai dėl pavardės, buvo laikas, kai Maironis buvo vadinamas sulenkinta Maculevičiaus pavarde, bet tikroji jo pavardė buvo Mačiulis ir tiek savo raštus leisdamas, tiek oficialiai ar privačiai

pasirašinėdamas, dainius rašėsi: Jonas Maironis - Mačiulis, o ne Maculevičius, kaip kunigo Jono Matuso straipsny ("Laivas" Nr. 15) teigiama. Netgi Vysk. M. Valančius savo "Palangos Juzėje", rašydamas apie Maironio tėvą Aleksandrą jį Mačiuliu, o ne Maculeviciu vadina.

Gal dėl korektūros klaidos — ir daktos netikslios minėtame J. Matuso straipsny. Tikrumoj Maironis gimė 1862 m. spalio mėn. 21 d. Kada jis mirė, daug kas atsimena: 1932 m. birželio mėn. 28 d. Kaune. Jo kūnas buvo balzamuotas ir palaidotas Kauno Katedros šventoriaus rūsyje.

Šveicarijoje nestudijavo

Nauja yra ir tai, kad: "Maironis buvo gavęs Daktaro laipsnį Šveicarijoje" (Citata iš kun. J. Matuso straipsnio). Kada? 1888 m. Maironis, baigęs Kauno Kun. Seminariją, buvo dvasinės vyriausybės išsiųstas į Petrapilio Dv. Akademiją. Baigęs Akademiją 1892 m., Maironis skiriamas Profesorium Kauno Seminarijoje, gi nuo 1894 m. ligi 1909 jis dėsto Petrapilio Dvas. Akademijoje. Nuo 1909 ligi mirties — Rektorius Kauno Kun. Seminarijoje. Šveicarijoje Maironis ne sykį buvo ir kūrė, bet mokslų ten nėjo.

Neparašė Maironis ir "Kur bakužė samanota".

Kaip Putinas vertino Maironį

Nesiimsiu atremdinėti kun. Matuso teigimo, kad: "Kairiojo sparno žmonės pradėjo įkyriai badyti mūsų didįjį rašytoją, girdi, jo raštai menkos vertės." Rasit straipsnio Autorius ir žino konkrečių davinų, bet noriu pažymėti, kad Maironį, kaip rašytoją, mylėjo ir savinasi, gerbė ir augštino tiek kairieji, tiek dešinieji, kurių akiratis nebuvo susiaurėjęs šovinininiu priekabingumu. Bet kaltinimo, mesto Putinui - Mykolaičiui, negaliu praleisti pro pirštus. Aš drįstu griežtai paneigti, kad Putinas Mykolaitis Nepriklausomoje Lietuvoje, Universitete būtų kada nors pasakęs tokių ne-

sąmonių, kad: "Ką tas išgarbintas Maironis, aušina burną apie kažkokią nesu-prantamą Tėvynės meilę, postringuoja apie per daug augštus ir per daug šviesius dalykus, kokių gyvenime nėra, neima pavyzdžių nuo žemės, ant kurios vienur telkšo slėpiningos kūdros, kitur dailiai susiglaudę čiobreliai..." (Citata iš J. Matuso straipsnio). Ir yra daugiau negu naivu teigti, kad: "Žinotumėt, jo jau ni studentai ir patikėjo". V. Putinas Mykolaitis buvo Profesorius ir skaitė Naujosios liet. literatūros kursą Lietuvos Universitete. Penkeris metus diena iš dienos lankiau jo paskaitas, seminarus, kaip ir daugelis prieš mane ir po manęs kolegų, dabar gyvenančių Amerikoje. Niekados neteko išgirsti iš kruopštaus ir santūraus literatūros istoriko panašių palaidų ir neskanių frazių. Priešingai, Maironį jis pelnytai augštino ir vertino. Tuo įsitikins kiekvienas, paskaitęs V. Putino Mykolaičio "Naujoji Lietuvių Literatūra", I tomas, išleista Kaune 1936 m. Neplėsdama per daug savo laiško, noriu paduoti tik porą citatų iš minėtos V. Putino Mykolaičio knygos:

"Maironis — didžiausias poaušrio poetas, ne tik tobuliausiai išreiškęs tos gadynės tautinius obalsius, bet ir po spaudos grąžinimo iki didžiojo karo tebe pasiliko žymiausias mūsų poezijos kūrėjas. Jis pirmas poaušrio gadynės lyriką iškėlė į deramą šiam žanrui meno plotmę, dėl to jo lyrika ir idėjinis ir formaliniu atžvilgiu dar ir šiandien yra gyva" (238 p.)

"...ir tie eilėraščiai, kurie savo turiniu išreiškia priespaudos epochos charakterį, — jau vien dėl savo charakteringumo tampa vertingi visiems laikams" (248 p.)

Ne vienas V. Putino Mykolaičio paskaitų klausytojas dar prisimena su koku susižavėjimu Profesorius nagrinėjo Maironio "Užmigo žemė". Kaip kruopščiai ir atsidėjus ji analizuojama tiek formaliniu, tiek tematinis atžvilgiu jo literatūros istorijoje (žiūr. 255-256 p.).

D. Lipčiutė

ŽINIOS *iš katalikiską pasaulio*

• **Maršalo Montgomery** pusbrolis į šventas kunigu. Romoje, šv. Jono bazilikoje, kunigystės šventimai buvo suteikti garsiojo anglų maršalo Montgomery pusbroliui kun. Hughes Montgomery. Kun. Montgomery dabar yra 56 metų amžiaus, į katalikybę atsivertęs iš anglikonų bažnyčios. Ilgai dirbęs diplomatinėje tarnyboje, paskutiniu laiku buvo Anglų Pasiuntinybės prie Šv. Sosto pirmuoju sekretoriumi.

• **Vengrijoje** uždare 18 bažnyčių. Katalikų spauda Vengrijoje vis stiprėja, nors visuomet sutinka herojišką pasipriešinimą iš tikinčiųjų pusės. Paskutiniu laiku katalikai nepaprastai skaudžiai išgyveno uždarymą 18 Budapešto bažnyčių. Bažnyčių uždarymą komunistinė vyriausybė stengiasi pateisinti stoka kunigų. Iš Vengrijos pasiekusios žinios patvirtina, kad Bažnyčios persekiojimas krašte išeina komunizmui į nenaudą. Nusistatymas prieš komunistinę santvarką ir priešinimasis komunizmo metodams nuolat stiprėja.

• **Anglikonai** lanko vienuolyną. Pijaus XI prieš 25 metus Belgijoje, Namur apylinkėse įsteigtas Chevetogne benediktinų vienuolynas šiandien yra tapęs dvasios tvirtove Bažnyčios kovoje prieš bedievybę už Rusijos atsivertimą. Kasdien dviejuose vienuolyno koplyčiose — lotynų ir bizantiečių apeigomis — yra meldžiamasi už Rusijos atsivertimą. Vienuolynas dažnai yra lankomas anglikonų, ortodoksų bei protestantų vyskupų, juo labai domisi ir pabėgėliai iš anapus geležinės uždangos. Tarp kitko vienuoliai gamina ir rusiškas ikonas, kurių jau apie milijoną yra išdalinta pasaulyje.

• **Korėjoje** žuvo kapelionas. Siaučiant kovoms Korėjoje amerikiečiai pasiekė užminuotus laukus. Vienas amerikietis karys buvo minos sužeistas. Apie tai sužinojęs katalikų kapelionas kun. L. P. Craig skubinosi prie jo. Karininkas perspėjo, kad neitų, nes vieta buvo nužymėta — pavojinga. Tačiau kapelionas

pratarė: "Manau, kad esu reikalingas" ir išėjo.

Pasiekė sužeistąjį, buvo su juo keltą minučių. Tuo metu artinosi kiti ir vienas karys užlipo ant antros minos, kuri sprogdama sužeidė devynis ir užmušė aštuonis, jų tarpe ir tą dominikonų vienuolijos narį — kapelioną L. Craig, turėjusį 37 m. amžiaus.

• **Milwaukee** Wis. episkopai skatina garbinti Mariją. Jų laikraštis "Living Church" balandžio mėn. numeryje įsidėjo du straipsnius apie Mariją. Vedamajame straipsnyje yra išreikštas apgailestavimas, kad Anglikonų Episkopatų šakoje Marijos kultas yra per daug apleistas. Autorius pripažįsta ir Marijos dangun ėmimo tiesą ir jos nekalto prasidejimo tiesą. Šios tiesos nuo senovės buvo laikomos Anglikonų bažnyčioje. Tačiau jiems perdėtas atrodo toks Marijos garbinimas, koks yra skleidžiamas Fatimos sąjudžio ir nepriimtina yra jiems pažiūra, kad Kristus savo malones žmonėms dalina tik per Marijos rankas. Reikia pastebėti, kad ši pastaroji tiesa kat. Bažnyčioje nėra dar formaliai paskelbta kaip dogma, tačiau yra gana artima dogmai.

Vedamojo straipsnio autorius sako, kad Anglikonai turi gražinti Marijai savo kulte tą vietą, kurią ji yra anksčiau turėjusi. Kitame straipsnyje yra reikalaujama kad Episkopatų bažnyčia oficialiai priimtų Mariją į šventųjų bendravimą.

• **Kas bus Vokietijos atstovu** prie Šv. Sosto? Paskyrus Šv. Tėvui savo atstovą arkivyskupą Muench prie Vokiečių federalinės valdžios, vokiečių spauda labai rūpestingai ir šiltai svarsto klausimą, kas turėtų būti Vokiečių atstovu prie Šv. Sosto. Iki 1945 metų visuomet Vokietijos atstovu prie Šv. Sosto būdavo protestantas. Berlyno evangelikų vyskupas Hamburgo Evangelikų sinode pasidžiaugė gerais santykiais su katalikais ir pareiškė viltį kad seno pa-

pročio bus laikomasi ir toliau renkant atstovą prie Šv. Sosto. O vienas protestantų savaitraštis, rašydamas šiuo klausimu, sako: "Mes esame įsitikinę, kad protestantas, kuris gerbia popiežių, kaip garbingiausią valdovą žemėje, labiau tinka palaikyti su juo santykius, negu katalikas, kuris turi pripažinti ir jo religinį autoritetą. Antra vertus, katalikai ir be to turi pakankamus ryšius su Popiežiumi per vyskopus, dėl to politinis atstovas yra daugiau nekatalikų reikalas."

Tačiau jeigu protestantas būtų paskirtas atstovu, tai katalikiška Bavarija galėtų kelti savo seną reikalavimą, kad ji atskirai būtų atstovaujama prie Šv. Sosto, taip, kaip buvo prieš 1917 metus. Tada Prūsijai atstovavo protestantas, o Bavarija turėjo atskirą atstovą—kataliką.

• Šv. Tėvas skatina Amerikos katalikus priimti daugiau išvietintų asmenų.

Katalikų Šalpos Direktorių suvažiavime Chicagoje Šv. Tėvo Šalpos Komisijos pirmininkas Mons. F. Baldelli prašė Amerikiečius nesustoti savo šalpos darbe.

Amerikos katalikai pagelbėjo įsikurti daugiau kaip 80,000 išvietintų asmenų iš bendro skaičiaus 229,294 asmenų. Mons. Baldelli priminė delegatams, kad jų pašalpos laukia 44,000 žmonių Vokietijoje, 10,000 — Graikijoje, 2,000 Italijoje (Venezia Gulia). "Mes esam tikri, kalbėjo jis, kad jūs, dabar prityrę šiame darbe, pasirūpinsite ir tais, kurie yra atbėgę Italijon iš Šiaurinės Afrikos, Jugoslavijos ir Aegejaus Jūros salų."

Monsinjoras kalbėjo: "Šv. Tėvas su pasididžiavimu yra pastebėjęs didelį Amerikos katalikų šalpos darbą per 40 paskutinių metų. Tačiau jis žino, kad jūs nenorite pasitenkinti esamais laimėjimais, bet norite, kad jūsų darbas siektų ne tik Jungtines Valstybes, bet ir visą pasaulį."

žinios iš lietuviškojo pasaulio

• Naujas Kunigas Chicagai. Mundeino seminarijoje gegužės 3 d. priėmė kunigystės sakramentą lietuvis Leonas Petkus. Jo primicijos įvyko Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje (15 pl. ir Peoria) gegužės mėn. 6 d. 12 val. 15 min.

Leonas Petkus, gimęs 1923 m. gruodžio 19 d. Chicagoje, augo Šv. Jono Krikštytojo parapijos ribose, ten lankė ir pradžios mokyklą. Baigęs Quigley paruošiamąją seminariją įstojo į Mundeino seminariją, kurią baigė teologijos bakalareato ir "master of arts" laipsniais.

Primicijose pamokslą sakė kunigas Antanas Zakarauskas. Gegužės mėn. 13 d., 10 val. naujasis kunigas L. Petkus atnašavo iškilmingas šv. Mišias Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

• Lietuvis misionierius Kinijoje. Vatikano Radio Biuletenis skelbia, kad paskutiniu laiku iš Canton Hong Kongą pasiekė lietuvis salezietis Tėvas Urbaitis, kuris kinų komunistų buvo išlaikytas 75 dienas Canton kalėjime. Lietuvis

misionierius buvo priverstas persikelti į Hong Kongą, nes komunistai jam neleido pasiekti savo misijų rezidenciją Lokchonge.

• T. J. Vaškys Romoje. Iš Jungtinių Amerikos Valstybių į Romą atskrido Amerikos Lietuvių Pranciškonų provinciolas tėvas Justinas Vaškys; specialioje audiencijoje buvo priimtas Popiežiaus Pijaus XII. Jo šventenybė suteikė ypatingą palaiminimą visiems Lietuvos pranciškonams ir Amerikoje jų leidžiamai spaudai. Tėvas Vaškys Romoje užtruks dar keletą savaitių, tvarkydamas jo vadovaujamos pranciškonų provincijos reikalus.

• Maldos diena už Lietuvą. Clevelando Tremtinių Dr-ja raštu kreipiasi į Clevelando vyskupą, prašydama paskelbti savo diecezijai ganytojišką laišką, pareiškiantį užuojautos ir paguodos dėl tikėjimo ir laisvės žudomai ir kovojančiai katalikiškai lietuvių tautai. Prašoma birželio 17 d., sekmadienį, paskelbti

maldos dieną už Lietuvą ir už kitų pavergtų tautų laisvę, o birželio 16 d., šeštadienį, leisti surengti Clevelando katedroje Šventąją Valandą, kurios metu pasakytų ganytojišką pamokslą.

• Ona Paplauskienė iš West Side \$100 paaukėjo Tėvų Marijonų Naujos Statybos Fondui.

• Lietuvis vadovauja Tarpt. Studentų organizacijai. Europoje veikia centras tarptautinės studentų tremtinių organizacijos, sutrumpintai vadinamos ICESO vardu. Jai vadovauja lietuvis Edvardas Pasaitis. Jisai yra amatininko sūnus, gimęs 1919 m. gruodžio 17 d. Klaipėdoje. Augo ir mokyklą lankė Palangoje. Artėjant bolševikams pabėgo į Vokietiją. Čia kiek užsidirbęs lėšų stojo į augstąją technikos mokyklą Stuttgarte (Wuerttemberg).

Vien Vokietijoje į ICESO įeina 19 tautų studentai. Jieškodami lėšų jie kreipėsi į įvairių kraštų atsakingus asmenis. Net šv. Tėvą pasiekė ICESO raštas su mūsų lietuvio — ICESO pirminko E. Pasaičio — parašu.

• Ką žydai mano apie Lietuvos valstybę? 1943 m., dar tebevykstant Antrojo pasaulinio karo mūšiams, I. Cohen Philadelphijoje, JAV-bėse išspausdino nedidelio formato 530 psl. knygą apie Vilniaus žydų istoriją (Vilna, by Israel Cohen. Philadelphia, The Jewish Publication Society of America, 1943).

Kaip žinome, Vilnius buvo vienas iš reikšmingiausių žydų kultūros centrų, todėl ir žydų dėmesys jam visai suprantamas. Minimasis veikalas bendrajame Lietuvos istorijos fone apžvelgia Vilniaus žydų gyvenimą per kelius amžius. Labai yra įdomu pažvelgti į tai, kaip žydai vertina tą laiką, kai Vilnius buvo grįžęs nepriklausomai Lietuvai 1939 m.

Autorius iš karto nurodo, kad Lietuvos valdžioje žydai pajutę tokį palengvėjimą, kokio nebuvo pažinę anksčiau. Deja, tai neilgai tetrukę, vos 8 mėnesius.

1939 m. prasidėjus karui, Vilniuje prieglaudose ieškoję daug pabėgėlių, jų tarpe ypač daug žydų. Vilniuj atitekus

Lietuvai, jos valdžia tvarkingai ėmusi rūpintis pabėgėliais. Jos globoje buvęs sudarytas koordinacinis komitetas iš: Amerikos jungtinio žydų komiteto, Amerikos raudonojo kryžiaus, Lenkų šalpos komisijos ir Lietuvos raudonojo kryžiaus atstovų. Lietuvos valdžia skirdavusi paramą, prilygusią 50 nuoš. iš užsienio gaunamų lėšų.

Žydų gyvenimą sunkinusios antisemitinės riaušės, kurias kėlė "endekai", t. y. lenkų nacionalistai, dengdamiesi protestu dėl duonos kainų pakilimo.

Vilniaus žydų delegacija nuskubėjusi Kaunan, kur jai ministeris pirminkas Jonas Černius ir vidaus reikalų ministeris Kazys Skučas užtikrinę, kad netvarka būsianti policijos jėga užgniaužta.

Lietuvos valdžios laikysena žydų atžvilgiu buvusi tolerantiška (one gratifying tolerance). Ji paskelbusi žydų kalbą atsišaukimą į Vilniaus žydus, garantuodama teisių lygybę. Ji patvirtinusi vieno žydo paskyrimą viceburmistru. Ji leidusi vėl pasirodyti "Vilner Tageblatt" ir 2 kitiems žydų laikraščiams. 4 Vilniaus gatvės buvusios pavadintos žinomų žydų rašytojų Mendele Mocher Seferimo, Pereco, Dicko ir žymaus žydų visuomenininko Dr. Šabado vardais. Lietuvos ministeriui Maskvoje buvę pavesta išrūpinti iš Sovietų valdžios gražinimą tam tikro skaičiaus žymių Vilniaus žydų, kurie buvo deportuoti Rusijon. Tad Vilniaus žydai, tiek nuolatiniai gyventojai, tiek atbėgėliai, nežiūrint pasunkėjusios materialės būklės ir kartkartėmis pasireiškiančio "endekų" chuliganizmo, jautėsi čia ypatinai laimingi (particularly fortunate), ypač kai girdėjo apie savo tautiečių vergiją, kančias ir badą nacių valdžioje. Autorius apgailestauja, kad tokia tarytum idiliška padėtis (seemingly idyllic state of affairs) staiga pasibaigė, Lietuvą okupavus bolševikams.

• Leonardas Šimutis, jr., Aušros Vartų parapijos vargonininkas, praėjusį ketvirtadienį Orchestra Hall vargonais grojo ir akompanavo Von Steuben vardo augštesnės mokyklos studentų cho-

ru. Tai buvo finalistų iškalbų konkursas, kurį kasmet rengia Hearsto laikraščiai tarpe studentų augštesnėse mokyklose ir kolegijose.

• **Maskolai giriasi: 160,000 Lietuvių ir Latvių dykumose:** Jeruzalė (LAIC)—Kovo 24 d. Alma-Ata radio stotis rusų kalba pasigyrė apie kolchozų stambinimą Kazachstane ir Kirgizijoje, ir apie naujakurius dykumose. Pranešimas skelbė:

“Naują tėvynę mūsų žemėje sėkmingai kuria iš Lietuvos ir Latvijos tarybinių respublikų atvykę kolchoznikai, kurie savo kraštuose negalėję surasti nei darbo, nei duonos.

“Apie 160,000 atvykusių iš Lietuvos ir Latvijos darbininkų čia kuria sau laimingą ateitį.

“Žemės čia netrūksta. Tūkstančiai hektarų derlingos žemės ilgus metus laukė žmonių, kurie tą žemę įdirbtų ir semtųsi iš jos duonos sau ir valstybei.

“Šios stepės per šimtmečius laukė gyventojų. Šios stepės dar nepažino naujosios žemdirbystės kultūros ir technikos.

“Dabar, naujieji tų didelių derlingų plotų valdytojai — Baltijos sovietinių respublikų darbininkai — apgyvendina stepes. Naujakūriai jaučiasi gerai savo naujoje tėvynėje.”

• **Nekalto Prasidėjimo Seserų Gildos seimas** įvyko balandžio 29 d. Iškilmingas šv. Mišias atlaikė kun. St. Yla. Pamokslą pasakė kun. K. Barauskas. Po pietų kun. St. Yla su spalvota filma supažindino seimo atstovus su seselių veikla Putnam, Conn. Ypač gražiai visus nuteikė mergaičių stovyklos programa, kurią jos išpildė pereinamais metais pikniko metu.

Seimo pirmininkas buvo kun. J. Dambrauskas, MIC., Milwaukee, Wis. Lietuvių parapijos klebonas, kuris programą pravedė gyvai ir linksmi. Dalyvavo apie šimtas seimo atstovų. Iš Toronto buvo atvykusi sesuo Apolinaras. Ji papasakojo seimo dalyviams apie septynių seselių lietuvių veiklą Toronto vaikų lopšelio įstaigoje. Sesuo Augusta (Putnam, Conn.) plačiau nušvietė Ne-

kalto Prasidėjimo seserų veiklą Amerikoje. Ji kalbėjo apie spaudos darbus, apie kasmet ruošiamą Putnam, Conn. mergaitėms stovyklą vasaros atostogų metu ir apie seselių rūpesčius dėl naujos koplyčios. Vienuolyno koplyčia esanti labai maža, o mielai visų lankoma ypač sekmadieniais. Kartais, kai daugiau žmonių suvažiuoja, tai nė pačios seserys negali į koplyčią įtilpti. Taigi gyvas reikalas statyti naują koplyčią. Tuo reikalu jau daug pasidaruota nuo pernai metų seimo. Šiomet ir vėl seimas nutarė sukelti statybos fondui bent 10,000 dolerių. Seimas praėjęs jaučioje nuotaikoje baigėsi su pasiryžimu daugiau pagelbėti seselėms jų geruose darbuose.

• **Dailininką Rimšą Apdovanojo “Andų Kondoro” Ordinu.** Amerikos spauda daug rašo apie pasižymėjusį lietuvių dailininką J. Rimšą, vadovavusį Bolivijos Meno Akademijai, paskiau įkūrusį savo Meno Mokyklą, už nuopelnus menui ir kultūrai Bolivijos prezidento 1950. XII. 22 d. La Pazo mieste, užsienio reikalų ministerijoje, apdovanotą pačiu aukščiausiu “Andų Kondoro” ordinu, kokį tik tegali gauti civiliai. Atsisveikinimo parodoj buvo išpirkta jo paveikslų už 200,000 bolivarų. Geriausias paveikslas laikomi: “La Pazo įkūrimas”, kuris užsakytas to miesto 400 metų sukaktuvių proga, dabar kabo minimo miesto savivaldybės rūmuose, ir “Procesija,” sostinės burmistro nuosavybė. Dabar dailininkas numato suruošti savo darbų parodą Buenos Aires mieste, paskiaus vyks į Madridą, kur dalyvaus Ispanijos ir Amerikos meno parodoj, kaip Ispanų kultūros instituto Bolivijoje atstovas, o iš ten į New Yorką, kur vėl nori suruošti savo darbų parodą ir arčiau susipažinti su lietuviais dailininkais.

• **Sesuo M. Lucine, kazimierietė** vienuolė, šv. Kazimiero Akademijoje dėsčiusi chemiją, paskirta toms pareigoms Villa Joseph Marie augštesnėj mokykloj, Newtown, Pa. Jos vietą akademijoje užėmė sesuo M. Christopher.

Tėvų Marijonų Statybos Fondas

Maloniai kviečia visus rėmėjus ir bendradarbius apžiūrėti namo, kuris bus galima gauti dovanų š. m. lapkričio 10 d., Liėt. Auditorijoje.



Namas prie 2624 West 83rd St., Chicago, Ill.

Tai yra graži rezidencija su erdviu garažu ir padangte pasidžiaugti šviežiu oru. Namas turi gyvenamąjį kambarį, svečių kambarį ir du miegamuosius. Visi kambariai apstatyti baldais. Virtuvė yra tikra šeimininkės svajonė su visais moderniais įrengimais. Virtuvės ir vonios sienos yra išmuštos "plastic tile".

Visais reikalais kreipkitės:

TĖVŲ MARIJONŲ STATYBOS FONDAS

2334 South Oakley Avenue

Tel. Virginia 7-6538